(इंग्रजी टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

लक्ष्मी नारायण मेहर
विरुद्ध
भारतीय संघ राज्य आणि इतर
२४ फेब्रुवारी, १९९७

[न्यायमूर्ती- के. रामास्वामी आणि जी. टी. नानावटी]

सेवाविषयक विधी :

बदली- अनुसूचित जातीचे अधिकारी- अनुकंपेच्या तत्त्वावर त्यांची सध्याच्या पदावर बदली करण्यात आली आहे आणि अनुसूचित जातीतील सदस्यांना त्यांच्या गावाच्या जवळ नियुक्ती द्यावी या आधारावर त्यांचा बदलीच्या आदेशाला आव्हान - आदेशात दिलेले स्पष्ट संकेत म्हणजे संबंधित ठिकाणी अनुभवी कर्मचारी वर्गाची गरज लक्षात घेता, बदलीचा आदेश मनमानी असल्याचे म्हणता येणार नाही- जरी अनुसुचीत जातीच्या अधिकाऱ्याला त्याच्या मूळ शहराच्या जवळच्या ठिकाणी कायम ठेवण्याच्या सूचना जारी केल्या गेल्या असल्या तरी, ती प्रशासकीय गरजांच्या अधीन असेलः प्रशासकीय गरज भासल्यास त्याची बदली करण्याचा अधिकार प्राधिकरणाला आहे-बदलीच्या आदेशात हस्तक्षेप करण्याचे कोणतेही समर्थन नाही.

दिवाणी अपील न्यायाधिकार क्षेत्र: विशेष अनुमती याचिका(सी) क्रमांक ३४३३-३४/१९९७

केंद्रीय प्रशासकीय न्यायाधिकरण, जोधपूर मूळ अर्ज (ओ. ए.) क्रमांक ३३०/९६ आणि पुनरीक्षण अर्ज (आर. ए.) क्र. ४२/९६. मधील दिनांक २८.११.९६ च्या न्यायनिर्णय आणि आदेशावरून.

याचिकाकर्त्याची बाजू एस. सी. गुप्ता, कु. मोनिका रोहतगी आणि कु. रेखा पांडे.यांनी मांडली.

न्यायालयाने खालील आदेश दिला :

आदेशात नमूद केल्याप्रमाणे याचिकाकर्त्याची प्रशासकीय आधारावर कोटा येथून मुंबईत बदली करण्यात आली. याचिकाकर्त्याने प्रशासकीय न्यायाधिकरणाकडे धाव घेतली. केंद्रीय प्रशासकीय न्यायाधिकरण, जबलपूरने दिनांक २८ नोव्हेंबर १९९६ रोजी दिलेल्या आदेशाद्वारे सदर याचिका फेटाळली आहे. त्यामुळे ही विशेष अनुमती याचिका.

याचिकाकर्त्याच्या विद्वान वकिलांनी असा युक्तिवाद केला की याचिकाकर्त्याची अनुकंपा तत्त्वावर बदली करण्यात आली होती आणि सदरील बदली कायद्याने वैध नाही. जरी त्यांची बदली अनुकंपा तत्त्वावर करण्यात आली असली तरी, बदलीची कारणे, म्हणजे संबंधित ठिकाणी अनुभवी कर्मचारीवर्ग गरज दर्शविणाऱ्या आदेशातील स्पष्ट संकेत लक्षात घेता,

बदलीचा आदेश मनमानी असल्याचे म्हटले जाऊ शकत नाही. त्यानंतर असा युक्तिवाद केला गेला की याचिकाकर्ता अनुसूचित जातीचा अधिकारी असल्याने, त्याच्या मूळ गावाजवळ त्याची नियुक्ती विचारात घेण्यास पात्र आहे. हे खरे आहे की, त्या संदर्भात कागदी पुस्तकाच्या (पेपर बुक)पृष्ठ क्रमांक.१८ वर उद्‌धृत केल्याप्रमाणे सूचना जारी केल्या गेल्या आहेत, तरीही त्या प्रशासकीय गरजांच्या अधीन असतील. असे सांगण्यात आले की ,अनुभवी अधिकाऱ्याच्या सेवा आवश्यक होत्या आणि त्यामुळे बदलीचा आदेश देण्यात आला .हे खरे आहे की, शक्य असेल तितका अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातीच्या अधिकाऱ्याच्या सोयीचा विचार केला जाऊ शकतो आणि त्याची मूळ गावाजवळ नियुक्ती केली जाऊ शकते, परंतु प्रशासकीय गरज भासल्यास त्याची बदली करण्याचा अधिकार प्राधिकरणाला आहे. पुढे असा ही दावा करण्यात आला आहे की, याचिकाकर्त्याने अधिका-यांवर आरोप केले होते की त्याची बदली दंडात्मक शिक्षेचे उपाय म्हणून करण्यात आली आहे. प्रशासकीय गरजांमुळे त्यांची बदली झाल्याचे दिसून येते.

अशा परिस्थितीत, आक्षेपित आदेशात हस्तक्षेप करण्याचे कोणतेही समर्थन आहे असे आम्हाला वाटत नाही.जर याचिकाकर्त्याला असा सल्ला दिला गेला असेल आणि तो इच्छुक असेल तर तो योग्य प्राधिकरणासमोर

निवेदन करू शकतो आणि योग्य प्राधिकरण गुणवत्तेनुसार त्यावर विचार करू शकते.

विशेष अनुमती याचिका फेटाळल्या जातात.

आर. पी. (R. P.)

याचिका फेटाळण्यात आल्या .

****

<u>अस्वीकरण</u>

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल."

****